

Inkomenseffecten Participatiewet en kostendelersnorm WWB

Nibud, 2013

Inhoud

1	INLEIDING	3
2	INKOMENSEFFECTEN	4
2.1	Alleenstaande Wajonger	4
2.2	Wajonger met een partner	6
2.3	Wajonger bij ouders	7

1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. In een informatieblad dat is opgesteld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid staat omschreven dat het doel van de wet is om meer mensen, ook mensen met een arbeidsbeperking, aan de slag te krijgen. De gemeente wordt vanaf die datum verantwoordelijke voor mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben. Deze mensen zitten nu in de WWB, Wsw en Wajong. De gemeente heeft voor de nieuwe doelgroep dezelfde taken als voor mensen met een bijstandsuitkering, namelijk bieden van ondersteuning gericht op arbeidsinschakeling en waar nodig, inkomensondersteuning.

Vanaf 1 januari 2015 is de Wajong alleen nog toegankelijk voor jonggehandicapten die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. Mensen met arbeidsvermogen gaan tot de doelgroep van de gemeente behoren.

De Chronisch Zieken en Gehandicapten Raad (CG-Raad) heeft het Nibud gevraagd om in kaart te brengen wat de inkomenseffecten zijn voor jonggehandicapten met arbeidsvermogen die nu een Wajong-uitkering ontvangen en die tot de doelgroep van de gemeente gaan behoren. Hiervoor heeft de CG-Raad een aantal voorbeeldsituaties opgesteld. Het Nibud heeft in het volgende hoofdstuk het netto besteedbare inkomen voor deze voorbeeldsituaties uitgewerkt. Hiermee kan een inschatting gemaakt worden wat de inkomenseffecten zullen zijn van huishoudens die met de gevolgen van de Participatiewet geconfronteerd worden. Hierbij is rekening gehouden met de voorgenomen wijzigingen in de WWB.

Huishoudens die te maken krijgen met de gevolgen van de Participatiewet worden misschien ook geconfronteerd met een aantal wijzigingen in de Wet werk en bijstand. Met ingang van 1 juli 2014 is het de bedoeling dat in de WWB een kostendelersnorm wordt ingevoerd. Met de kostendelersnorm wordt op een andere manier dan nu het geval is, rekening gehouden met de manier waarop mensen die een gezamenlijk huishouden voeren de bestaanskosten kunnen delen.

Dit rapport is een eerste verkenning voor een aantal voorbeeldsituaties. Op korte termijn zal mogelijk een aanvulling volgen voor een aantal andere voorbeeldsituaties.

2 Inkomenseffecten

De CG-Raad heeft een aantal voorbeeldsituaties opgesteld waarvoor hieronder het netto besteedbare inkomen is berekend. Hierbij is gerekend met de rekenregels en de normen voor de Wajong en WWB voor 2014. Indien van toepassing is rekening gehouden met de systematiek van de kostendelersnorm in de WWB.

Het netto besteedbare inkomen is het netto loon of de netto uitkering waarbij alle heffingskortingen en toeslagen zijn verrekend. Voor de voorbeeldsituaties zijn dat in het bijzonder de algemene heffingskorting, arbeidskorting, jonggehandicaptenkorting, vakantietoeslag en zorgtoeslag.

In de berekeningen is in het netto besteedbare inkomen van de situaties met een WWB-uitkering geen rekening gehouden met de jonggehandicaptenkorting.

In de berekeningen is geen rekening gehouden met de huurtoeslag, algemene tegemoetkoming Wtcg, de compensatie eigen risico en eigen vermogen. Door een overgang naar een situatie met een lager huishoudinkomen kan de huurtoeslag hoger uitvallen. Door het afschaffen van de tegemoetkoming Wtcg en de CER per 1 januari 2014 valt het inkomen van huishoudens die daar nu recht op hebben lager uit. Voor de Wajong en de WWB-uitkering gelden momenteel verschillende vermogensgrenzen.

2.1 Alleenstaande Wajonger

Het netto besteedbare inkomen voor een aantal situaties voor alleenstaanden is weergegeven in tabel 1.

De Wajong-uitkering bedraagt 75% van het wettelijk minimumloon. Het netto besteedbare inkomen van een alleenstaande met een Wajong-uitkering is 1.075 euro per maand.

Veel Wajongers met inkomsten uit werk hebben een inkomen ter hoogte van 110% van het minimumloon. Het netto besteedbare inkomen bedraagt 1.523 euro per maand.

Een alleenstaande met een WWB-uitkering heeft recht op 50% van de gehuwdennorm voor de WWB. Dat kan aangevuld worden met maximaal 20%. Dit blijft ook zo met de kostendelersnorm. Het netto besteedbare inkomen is 1.030 euro per maand.

Tabel 1: Netto besteedbaar inkomen alleenstaande 2014

	Situatie 1 Wajong	Situatie 2 WML 110%	Situatie 3 WWB 70%
Bruto loon/ uitkering, incl. VT	14.441	21.179	
- Inkomstenbelasting	5.343	7.913	
+ Heffingskortingen	2.103	4.200	
+ Jonggehandicaptenkorting	708		
+ Netto WWB-uitkering			11.378
= Netto loon/uitkering, incl. VT	11.909	17.466	11.378
<i>Op huishoudensniveau</i>			
+ Zorgtoeslag	987	811	987
= Netto besteedbaar inkomen	12.895	18.277	12.365
= Per maand	1.075	1.523	1.030
Vershil t.o.v. situatie 1		449	-44
Vershil t.o.v. situatie 1 (%)		42%	-4%

Een overgang van situatie 1 (Wajong-uitkering) naar situatie 2 (110% minimumloon) betekent een vooruitgang van 449 euro per maand, oftewel een positief inkomenseffect van 42%.

Een overgang van situatie 1 (Wajong-uitkering) naar situatie 3 (WWB-uitkering) betekent een achteruitgang van 44 euro per maand, oftewel een positief inkomenseffect van -4%.

2.2 Wajonger met een partner

Het netto besteedbare inkomen voor een paar waarvan een partner een Wajong-uitkering ontvangt en de andere partner een WWB-uitkering is weergegeven in tabel 2. Daarnaast staat ook de situatie dat beiden een WWB-uitkering ontvangen. De vergelijking met een situatie waarin de Wajonger overgaat naar inkomsten uit werk is in deze paragraaf niet gemaakt.

Tabel 2: Netto besteedbaar inkomen Wajonger samenwonend met partner WWB 2014

	Situatie 1 P1 Wajong	P2 WWB (60%)	Situatie 2 WWB (100%)
Bruto loon/ uitkering, incl. VT	14.441		
- Inkomstenbelasting	5.343		
+ Heffingskortingen	2.103		
+ Jonggehandicaptenkorting	708		
+ Netto WWB-uitkering		9.753	16.254
= Netto loon/uitkering, incl. VT	11.909	9.753	16.254
<i>Op huishoudensniveau</i>			
+ Zorgtoeslag	1.196		1.876
= Netto besteedbaar inkomen	22.857		18.130
= Per maand	1.905		1.511
Vershil t.o.v. situatie 1			-394
Vershil t.o.v. situatie 1 (%)			-21%

Een overgang van situatie 1 (Wajong-uitkering en partner met WWB-uitkering) naar situatie 2 (WWB-uitkering) betekent een achteruitgang van 394 euro per maand, oftewel een negatief inkomenseffect van 21%.

Het netto besteedbare inkomen voor een paar waarvan een partner een Wajong-uitkering ontvangt en de andere partner minimumloon verdient is weergegeven in tabel 3. Daarnaast staat de situatie dat de Wajong-uitkering is vervangen door een WWB-uitkering, waarbij rekening is gehouden met de inkomsten van de partner.

Tabel 3: Netto besteedbaar inkomen Wajonger samenwonend met partner minimumloon 2014

	Situatie 1		Situatie 2	
	P1 Wajong	P2 WML	P1 WWB	P2 WML
Bruto loon/ uitkering, incl. VT	14.441	19.254		19.254
- Inkomstenbelasting	5.343	7.124		7.124
+ Heffingskortingen	2.103	4.200		5.462
+ Jonggehandicaptenkorting	708			
+ Netto WWB-uitkering				
= Netto loon/uitkering, incl. VT	11.909	16.330		17.592
<i>Op huishoudensniveau</i>				
+ Zorgtoeslag	581		1.898	
= Netto besteedbaar inkomen	28.820		19.490	
= Per maand	2.402		1.624	
Vershil t.o.v. situatie 1			-778	
Vershil t.o.v. situatie 1 (%)			-32%	

Een overgang van situatie 1 (Wajong-uitkering en partner minimumloon) naar situatie 2 (WWB-uitkering en partner minimumloon) betekent een achteruitgang van 778 euro per maand, oftewel een negatief inkomenseffect van 32%.

2.3 Wajonger bij ouders

Het netto besteedbare inkomen voor de situatie waarin een meerderjarig kind met een Wajong-uitkering inwoont bij de ouders met een WWB-uitkering is weergegeven in tabel 4. Daarnaast staat de situatie dat de Wajong-uitkering is vervangen door een WWB-uitkering, waarbij rekening wordt gehouden met de kostendelersnorm.

Tabel 4: Netto besteedbaar inkomen Wajonger inwonend bij ouders WWB 2014

	Situatie 1		Situatie 2	
	P1 Wajong	Ouders WWB (100%)	P1 WWB (43,5%)	Ouders WWB (86,5%)
Bruto loon/ uitkering, incl. VT	14.441			
- Inkomstenbelasting	5.343			
+ Heffingskortingen	2.103			
+ Jonggehandicaptenkorting	708			
+ Netto WWB-uitkering		16.254	7.071	14.060
= Netto loon/uitkering, incl. VT	11.909	16.254	7.071	14.060
+ Zorgtoeslag	987	1.876	987	1.898
<i>Op huishoudensniveau</i>				
= Netto besteedbaar inkomen	31.025		24.016	
= Per maand	2.585		2.001	
Vershil t.o.v. situatie 1			-584	
Vershil t.o.v. situatie 1 (%)			-23%	

Een overgang van situatie 1 (Wajong-uitkering en ouders WWB-uitkering) naar situatie 2 (WWB-uitkering en ouders WWB-uitkering) betekent een achteruitgang van 584 euro per maand, oftewel een negatief inkomenseffect van 23%.

Het netto besteedbare inkomen voor de situatie waarin een meerderjarig kind met een Wajong-uitkering inwoont bij de ouders met een modaal inkomen is weergegeven in tabel 5. Daarnaast staat de situatie dat de Wajong-uitkering is vervangen door een WWB-uitkering, waarbij rekening is gehouden met de kostendelersnorm.

Tabel 5: Netto besteedbaar inkomen Wajonger inwonend bij ouders met modaal inkomen 2014

	Situatie 1		Situatie 2	
	P1 Wajong	Ouders Modaal	P1 WWB (43,5%)	Ouders Modaal
Bruto loon/ uitkering, incl. VT	14.441	33.500		33.500
- Inkomstenbelasting	5.343	13.088		13.088
+ Heffingskortingen	2.103	5.456		5.456
+ Jonggehandicaptenkorting	708			
+ Netto WWB-uitkering			7.071	
= Netto loon/uitkering, incl. VT	11.909	25.868	7.071	25.868
+ Zorgtoeslag	987	599	987	599
<i>Op huishoudensniveau</i>				
= Netto besteedbaar inkomen	39.362		34.525	
= Per maand	3.280		2.877	
Vershil t.o.v. situatie 1			-403	
Vershil t.o.v. situatie 1 (%)			-12%	

Een overgang van situatie 1 (Wajong-uitkering en ouders modaal inkomen) naar situatie 2 (WWB-uitkering en ouders modaal inkomen) betekent een achteruitgang van 403 euro per maand, oftewel een negatief inkomenseffect van 12%.